

Praha dne 10. října 2023
Č. j.: MZP/2023/710/2911
Vyřizuje: Ing. Lukáš Fryč
Tel.: 267 122 305
E-mail: Lukas.Fryc@mzp.cz

Krajský úřad Jihomoravského kraje
Odbor územního plánování a stavebního řádu
Žertíkovo náměstí 3
601 82 Brno

Stanovisko MŽP k návrhu Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje a vyjádření MŽP k vyhodnocení vlivů návrhu Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje na udržitelný rozvoj území

Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu, jako příslušný orgán územního plánování dle ustanovení § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“) oznámil v souladu s ustanovením § 42b odst. 2 a § 39 odst. 1 stavebního zákona konání veřejného projednání návrhu Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje (dále jen „3A ZÚR JMK“ či „aktualizace“), které se uskutečnilo dne 3. 10. 2023 v zasedací místnosti budovy Krajského úřadu Jihomoravského kraje.

Předmětem návrhu A3 ZÚR JMK, který je pořizován na základě návrhu oprávněného investora, Správou železnic, státní organizace, zkráceným postupem dle § 42a odst. 1 stavebního zákona, je vymezení nového koridoru pro vysokorychlostní trať (dále také „VRT“) „DZ13“ v úseku Praha (hranice kraje) – Brno a prodloužení stávajícího koridoru pro VRT „DZ11“ z obce Šakvice do obce Rakvice v úseku Brno – Rakvice. Dále A3 ZÚR JMK vymezuje novou územní rezervu „RDZ11“ pro terminál VRT Brno a mění územní rezervu „RDZ05“ VRT Rakvice – Břeclav. Dvě územní rezervy „RDZ01“ VRT Praha (hranice kraje) – Javůrek a „RDZ02“ VRT Javůrek – Brno jsou A3 ZÚR JMK rušeny.

Dne 27. 10. 2022 pod č. j.: MZP/2022/710/3802 vydalo Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“) stanovisko k potřebě posouzení návrhu obsahu aktualizace z hlediska vlivů na životní prostředí (dále jen „stanovisko k potřebě posouzení“) se závěrem, že na základě obdržených podkladů a s přihlédnutím ke kritériím přílohy č. 8 k zákonu č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“), a to zejména k předmětu změny koncepce a charakteristice dotčeného území, MŽP požaduje posouzení návrhu A3 ZÚR JMK z hlediska jeho vlivů na životní prostředí a zároveň stanovilo podrobnější požadavky na obsah a rozsah vyhodnocení vlivů předmětné aktualizace na životní prostředí (dále také „vyhodnocení SEA“). Z tohoto důvodu bylo zpracováno vyhodnocení vlivů tohoto návrhu aktualizace na udržitelný rozvoj území (dále také „VVURÚ“). Na základě stanoviska Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru životního prostředí, jakožto orgánu ochrany přírody, vydaného dle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“)

dne 31. 8. 2022 s č. j.: JMK/131097 se závěrem, že návrh aktualizace nemůže mít samostatně nebo ve spojení s jinými záměry významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit (dále jen „EVL“) nebo ptačích oblastí (dále jen „PO“) v jeho působnosti, MŽP rozhodlo, že nebude třeba provést posouzení A3 ZÚR JMK dle vyhlášky č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na EVL a PO a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny.

- I. MŽP z hlediska zákona o ochraně přírody a krajiny, zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů sděluje, že k návrhu aktualizace neuplatňuje žádné připomínky a souhlasí s ním.**
- II. MŽP uplatňuje na základě ustanovení § 42b odst. 4 stavebního zákona s přihlédnutím k „Metodickému doporučení pro vyhodnocení vlivů PÚR ČR a ZÚR na životní prostředí“ a s ohledem na vydanou judikaturu soudů týkající se oblasti posuzování vlivů územně plánovací dokumentace na životní prostředí následující vyjádření k vyhodnocení vlivů návrhu 3A ZÚR JMK na udržitelný rozvoj území, resp. vyhodnocení SEA:**

Níže je uveden výčet zásadních připomínek k vyhodnocení SEA. Méně podstatné, resp. všechny připomínky jsou uvedeny formou komentářů přímo do dokumentu vyhodnocení SEA, resp. VVURÚ (či jeho příloh), který je přílohou tohoto stanoviska.

1. Kapitola A.1. Stručné shrnutí obsahu a hlavních cílů Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje, vztah k jiným koncepcím

U všech komentářů v tabulkách A.1.4. a A.1.5 žádáme doplnit větší podrobnost zmíněných podnětů, jež jsou v A3 ZÚR JMK zohledněny. Tyto skutečnosti slouží jako podklad pro správné ohodnocení vztahu ostatních koncepcí k aktualizaci. Bez tohoto provedení není dostatečně zřejmé, zda jsou voleny správné hodnoty vztahů k jiným koncepcím.

Zároveň je žádoucí doplnit závěr této kapitoly, ve kterém bude shrnuto, u kterých koncepcí byla spatřena velmi silná a silná vazba a které budou dále hodnoceny v kapitole A.2.

2. Kapitola A.2. Zohlednění vztahu Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje k cílům ochrany životního prostředí přijatých na vnitrostátní úrovni

V rámci této kapitoly je třeba doplnit koncepce, jež jsou zdrojem pro stanovená jednotlivá témata referenčních cílů tak, aby bylo patrné, že stanovená témata referenčních cílů primárně vychází z koncepcí s přímým vztahem k A3 ZÚR JMK.

Kapitola A.3. Údaje o současném životního prostředí v řešeném území a jeho předpokládaném vývoji, pokud by nebyla uplatněna Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje

V této kapitole postrádáme podkapitolu „Charakteristika řešeného území“, jež bude obsahovat základní informace o Jihomoravském kraji (vymezení, rozloha, počet obyvatel).

3. Kapitola A.4. Charakteristiky životního prostředí, které by mohly být Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje významně ovlivněny

Prosíme o odůvodnění zařazení informací z proběhlého hodnocení do obsahu této kapitoly. Tato kapitola má sloužit jako podklad pro kapitolu A.6., ovšem dle uvedených skutečností to spíše vypadá, že tato kapitola byla naplňována zpětně a jako podklad pro další kapitoly nesloužila. Mělo by se zde poukázat na předpokládané (významné) ovlivnění bez prvků vlastního hodnocení, jež má být obsahem až kapitoly A.6.

Dále spatřujeme nesoulad mezi předpokládaným ovlivněním složek životního prostředí v tabulce A.4.1. a komentářem k předpokládanému ovlivnění jednotlivých složek životního prostředí. Prosíme tedy o revizi a uvedením komentářů do souladu s výše zmíněnou tabulkou.

V podkapitole „prostorová analýza“ je třeba doplnit rozvojové osy a oblasti vymezené v rámci Politiky územního rozvoje České republiky a Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje. Opomenuta je např. oblast OB3 Metropolitní rozvojová oblast Brno. Dále zde žádáme o doplnění současných staveb v území, aby bylo zřejmé, proč byly zvoleny zmíněné oblasti možného výskytu kumulativních a synergických vlivů.

Ve vazbě na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 Ao 7/2011 – 526 má být součástí vyhodnocení SEA výkres kumulativních a synergických vlivů. Žádáme tedy o upřesnění, zda obrázek A.4.1. tedy supluje výše zmíněný výkres, nebo nějaká jiná příloha.

4. Kapitola 5. Současné problémy a jevy životního prostředí, které by mohly být uplatněním Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje významně ovlivněny, zejména s ohledem na zvláště chráněná území a ptačí oblasti

V souvislosti s tím, že tato kapitola má rovněž sloužit jako podklad pro hodnocení kumulativních a synergických vlivů prosíme o vysvětlení, zda tato kapitola skutečně posloužila jako tento vstup.

5. Kapitola 6. Zhodnocení stávajících a předpokládaných vlivů navrhovaných variant Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje, včetně vlivů sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, kladných a záporných

Prosíme o revizi a doplnění hodnocení vlivů obou vymezených koridorů u všech zkoumaných složek životního prostředí v rámci vyhodnocení SEA. Hodnocení obou koridorů není vyhodnoceno u všech zkoumaných složek životního prostředí. Zároveň žádáme o doplnění této kapitoly o významně krajinné prvky a památné stromy.

Dále v rámci vyhodnocení kumulativních a synergických vlivů v území doporučujeme upravit nadpis podkapitoly a vyhotovit podrobnější vyhodnocení kumulativních a synergických vlivů u obou koridorů. Kumulativní a synergické vlivy mohou vznikat i mimo vymezené území v Zásadách územního rozvoje Jihomoravského kraje.

6. Kapitola 8. Popis navrhovaných opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech zjištěných nebo předpokládaných závažných záporných vlivů na životní prostředí

Prosíme o ověření, zda se ve všech případech jedná skutečně pouze o projektová opatření. Domníváme se, že některá opatření by mohla být klasifikována jako koncepční či prostorová, pakliže došlo k jejich zapracování do výrokové části aktualizace. Zároveň je třeba upřesnit, zda jsou zde ošetřeny všechny zjištěné negativní vlivy. Pokud ne, mělo by zde být uvedeno, o které vlivy se jedná s patřičným odůvodněním.

7. Kapitola 9. Zhodnocení způsobu zapracování vnitrostátních cílů ochrany životního prostředí do Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje a jejich zohlednění při výběru variant řešení.

V tabulce A.9.1. není zcela zřejmé, o kterém požadavku posuzovatelka hovoří a kam byl zároveň zařazen. Autorizovaná osoba by se zde měla také vyjádřit, zda jsou stanovené referenční cíle do návrhu A3 ZÚR JMK zapracovány dostatečně či nikoliv.

8. Kapitola 10. Návrh ukazatelů pro sledování vlivu Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje dokumentace na životní prostředí

Ve vazbě na nově zjištěné negativní vlivy požadujeme přepracovat celou kapitulu 10. Vyhotovená tabulka s indikátory by měla obsahovat složku životního prostředí, indikátor, zdroj dat a jednotku. Neměly by chybět informace o četnosti sledování, kým a kde budou informace o výsledcích monitoringu zveřejňovány a zda a jak budou využívány. Výstup z provedení monitoringu musí být takového charakteru, aby byl pořizovatel schopen určit, o jaký vliv se jedná, tedy zda se již jedná o (nepředvídaný) významný negativní vliv a musí tedy nevyhnutelně postupovat podle § 10h zákona o posuzování vlivů. Dále je nutné

relevantně popsat, na základě čeho má toto pořizovatel určit. Monitoring musí být zároveň od pořizovatele odsouhlasený a proveditelný.

9. Kapitola 11. Návrh požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech z hlediska minimalizace negativních vlivů na životní prostředí

Některá navržená min. opatření v kapitole 8. nebyla propsána do výroku či odůvodnění. Zároveň ve výroku byly stanoveny pouze úkoly pro územní plánování a žádná kritéria pro rozhodování v území, jež mají přesah do navazujících řízení. Žádáme tedy o vysvětlení výše zmíněného.

10. Příloha č. 1 Metodické vysvětlení

V rámci hlavního dokumentu vyhodnocení SEA je uvažováno se stávajícími stavbami, ovšem v metodice se se stávající zástavbou neuvažuje. Prosíme o upřesnění tohoto nesouladu.

Dále je nezbytné lépe specifikovat komentáře u stupnice významnosti u mírných a významných vlivů. Z uvedených odůvodnění vlivu není zřejmé, na základě čeho se již autorizovaná osoba domnívá, že vliv je ještě mírný, nebo naopak již významný.

11. Příloha č. 2 Hodnocení záměru

Součástí přílohy není vyhodnocení všech koridorů, které aktualizace navrhuje. Zároveň zde zcela chybí vyhodnocení přeshraničních vlivů. Požadujeme tedy jeho dopracování.

Ve vyhodnocení identifikovaných vlivů je potřebné lépe specifikovat na základě čeho byly zvoleny míry jednotlivých vlivů. Z komentářů zcela vždy nejsou patrné rozdíly mezi vlivem významným a mírným či vlivem nulovým a mírným. Tyto nepatrné rozdíly spatřujeme např. u vlivů na lidské zdraví, hmotný majetek, kulturní dědictví a krajinu.

V rámci stanovených ukazatelů nejsou u všech ukazatelů stanoveny jednotky. Zároveň by zde měl být stanoven podíl či rozdíl, aby mohl být monitoring validně prováděn. Samozřejmě tento přístup by měl být náležitě propsán do kapitoly 10.

12. Příloha č. 3 Informativní údaje k územním rezervám

V souvislosti s vymezenými územními rezervami je potřeba rovněž doplnit vyjádření autorizované osoby k možné významnosti vymezených územních rezerv v návrhu A3 ZÚR JMK, jak uvádí „Metodické doporučení pro vyhodnocení vlivů PÚR ČR a ZÚR na životní prostředí“.

13. Příloha č. 4 Střet nebo územní blízkost záměrů navrhovaných v A3 ZÚR JMK s ostatními navrhovanými nebo stávajícími záměry v území, hodnocení kumulativních a synergických vlivů

V hodnotící tabulce kumulativních a synergických vlivů u koridoru „DZ11“ žádáme o úpravu stávajícího záměru dle skutečnosti. V tabulce je uvedený stávající záměr dálnice D1, ovšem dle skutečnosti se jedná o dálnici D2. Ve vazbě na to zde vzniká nesoulad mezi textovou částí vyhodnocení SEA a touto přílohou.

14. Příloha č. 5 Návrh stanoviska

Žádáme o revizi a úpravu návrhu stanoviska tak, aby korespondoval s tím, že aktualizace je pořizována zkráceným postupem. Zároveň je potřeba ověřit, zda uvedené požadavky nejsou skutečně již ve výroku obsaženy. Pakliže ano, nemají být v návrhu stanoviska SEA vůbec takto požadovány k zapracování.

Dle § 10i odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí požadujeme vyhodnocení SEA dopracovat ve smyslu výše uvedeném a takto opravené nejprve předložit MŽP ke kontrole a až poté požádat společně s dalšími podklady dle § 42b odst. 6 stavebního zákona o vydání stanoviska dle § 10g zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Mgr. Evžen Doležal

ředitel odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence
podepsáno elektronicky

Příloha

- Dokument vyhodnocení SEA s připomínkami včetně jeho příloh